

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту постанови Кабінету Міністрів України

«Про затвердження операційного плану заходів з реалізації у 2026-2028 роках Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та внесення змін до Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проекту акта
Стратегія утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2023 р. № 1322	
Загальна частина	
... Стратегія розроблена відповідно до положень Конституції України, Законів України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», «Про національну безпеку України», «Про освіту», «Про основи національного спротиву», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про закордонних українців», «Про волонтерську діяльність», «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті», «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років», постанови Верховної Ради України від 12 травня 2015 р. № 373-VIII «Про вшанування героїв АТО та вдосконалення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», Указу Президента України від 27 вересня 2021 р. № 487 «Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки», Указу Президента України від 28 грудня 2021 р. № 685	... Стратегія розроблена відповідно до положень Конституції України, Законів України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», «Про національну безпеку України», «Про освіту», «Про військовий обов'язок і військову службу» , «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу» , «Про основи національного спротиву», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про закордонних українців», «Про волонтерську діяльність», «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті», «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років», постанови Верховної Ради України від 12 травня 2015 р. № 373-VIII «Про вшанування героїв АТО та вдосконалення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», Указу Президента України від 27 вересня 2021 р. № 487 «Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки»,

СЕД Megapolis.DocNet
Міністерство молоді та спорту України
№347/12.1/26-НПА від 09.10.2026
КЕП: Гонтаренко Н. В. 09.10.2026 12:03
04AF212836405D99040000006B102C00FE17F200

«Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки», розпоряджень Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 710 «Про схвалення Концепції розвитку громадянської освіти в Україні» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 80, ст. 2686; 2022 р., № 82, ст. 5052), від 17 липня 2019 р. № 596 «Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова - успішна держава» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 62, ст. 2159) та інших нормативно-правових актів.	Указу Президента України від 28 грудня 2021 р. № 685 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки», розпоряджень Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 710 «Про схвалення Концепції розвитку громадянської освіти в Україні» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 80, ст. 2686; 2022 р., № 82, ст. 5052), від 17 липня 2019 р. № 596 «Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова - успішна держава» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 62, ст. 2159) та інших нормативно-правових актів.
Аналіз поточного стану у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв'язання виявлених проблем	
Суттєвий вплив на соціально-економічну ситуацію в державі, а відповідно і на формування національної свідомості в цілому та її регіонах протягом останніх років чинять такі виклики і загрози, як збройна агресія проти України, яка здійснюється державою-окупантом, тимчасова окупація частини територій України, демографічна криза, епідемічна ситуація, проблеми у сфері освіти, науки, культури, відсутність єдиної системи національно-патріотичного виховання в регіонах. Все це відображається на розвитку демократичного суспільства. абзац відсутній	Суттєвий вплив на соціально-економічну ситуацію в державі, а відповідно і на формування національної свідомості в цілому та її регіонах протягом останніх років чинять такі виклики і загрози, як збройна агресія проти України, яка здійснюється державою-окупантом, тимчасова окупація частини територій України, демографічна криза, епідемічна ситуація, проблеми у сфері освіти, науки, культури, відсутність єдиної системи національно-патріотичного виховання в регіонах. Все це відображається на розвитку демократичного суспільства. Протягом останніх років внаслідок триваючої Війни за Незалежність України ситуація суттєво ускладнилася через негативні демографічні та інших соціальні зміни. Масштабний відтік громадян за кордон, збільшення чисельності внутрішньо переміщених осіб та потреба в адаптації ветеранів і ветеранок до цивільного життя вимагають нових інструментів державної політики. Крім цього, новим викликом є потреба в подоланні кризи ідентичності громадян України, що опинилися на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України, були

... Крім того, європейцями себе частіше вважає молодь, а «радянською людиною» - старші. Ще у 2020 році «тужили» за СРСР близько 32 відсотків, а позитивно оцінювали розпад цього історичного утворення 49 відсотків. У східному і південному регіонах України негативна оцінка розпаду СРСР переважала. Результати проведених соціологічних опитувань переконують, що проблема ідентифікації населення себе українцями, зокрема за регіональним зрізом, існує, а її розв'язання потребує перманентних комплексних дій, спрямованих на довгостроковий результат щодо досягнення єдності в українському суспільстві шляхом подолання єуперечностей — соціокультурного, — мовного, — регіонального характеру на основі європейського та євроатлантичного курсу, консолідації — суспільства — навколо — суспільно-державних (національних) цінностей.	депортовані на територію країни-агресора, а також тих, хто повернувся звідти на контрольовану органами державної влади територію України. На тимчасово окупованій території України, держава-агресор здійснює тотальне знищення українського освітнього та соціокультурного простору. ... Крім того, європейцями себе частіше вважає молодь, а «радянською людиною» - старші. Ще у 2020 році «тужили» за СРСР близько 32 відсотків, а позитивно оцінювали розпад цього історичного утворення 49 відсотків. У східному і південному регіонах України негативна оцінка розпаду СРСР переважала. За результатами соціологічного дослідження національної та громадянської ідентичності українців проведеного у 2025 році відстежується позитивна динаміка у порівнянні з попередніми роками: 92 відсотки опитаних пишаються тим, що є громадянами України, а серед опитаної молоді цей показник становив 94 відсотки. Водночас кількість населення, яке ідентифікує себе громадянами колишнього СРСР локалізована у старшій віковій категорії та становить 12 відсотків у південному та 15 відсотків у східному регіонах. Крім цього, станом на 2025 рік, на відміну від досліджень, проведених до 2022 року, кількість українців, які ідентифікують себе європейцями, розподілена за віком рівномірно та становить 47 відсотків від загальної кількості респондентів. Особливої уваги потребує робота у напрямі зміцнення єдності українського суспільства. У південному та східному регіонах України лише 52 відсотки опитаних відчувають єдність з іншими українцями, тоді як максимальне значення отримано серед мешканців північного регіону – 61 відсоток.
---	--

Отже, існує нагальна потреба у здійсненні комплексу заходів, спрямованих на подолання постколоніальних та посттоталітарних деструктивних наслідків у свідомості населення України. ... Сьогодні українська мова перестала бути лише засобом комунікації. Продовжує зростати кількість тих, хто частіше розмовляє українською мовою вдома. У грудні 2022 р. зросла частка громадян, які вживають українську мову в повсякденному житті. Якщо у 2021 році цей показник становив 64 відсотки, то у 2022 році він зріс до 71 відсотка. Водночас рівень вживання російської мови знизився майже на 10 відсотків. Така динаміка є	За підсумками дослідження ставлення українців до європейської та євроатлантичної інтеграції, проведеного у 2026 році, відповідні процеси підтримують 79 відсотків громадян України. Водночас, 63 відсотки зазначають, що існує потреба пришвидшення темпів європейської та євроатлантичної інтеграції Результати проведених у 2025-2026 роках соціологічних опитувань свідчать про зміцнення української національної та громадянської ідентичності населення. Водночас, залишається актуальним впровадження довгострокових комплексних стратегічних рішень у напрямі реалізації державної політики, спрямованої на довгостроковий результат щодо досягнення єдності в українському суспільстві шляхом подолання суперечностей соціокультурного, мовного, регіонального характеру на основі європейського та євроатлантичного курсу, консолідації суспільства навколо суспільно-державних (національних) цінностей Також, продовжує бути актуальною потреба у здійсненні комплексних заходів з подолання постколоніальних та посттоталітарних деструктивних наслідків у свідомості населення України старших вікових груп. ... Сьогодні українська мова перестала бути лише засобом комунікації. Продовжує зростати кількість тих, хто частіше розмовляє українською мовою вдома. У грудні 2022 р. зросла частка громадян, які вживають українську мову в повсякденному житті. Якщо у 2021 році цей показник становив 64 відсотки, то у 2022 році він зріс до 71 відсотка. Водночас рівень вживання російської мови знизився майже на 10 відсотків. Така динаміка є наслідком ефекту символічної відмови, свідомої ідентифікації населення себе українцями через мову.
--	---

наслідком ефекту символічної відмови, свідомої ідентифікації населення себе українцями через мову.

абзаци відсутні

Тенденція до ідентифікації себе як громадянина через мову обумовлює нагальність створення цілісного українськомовного простору, зокрема шляхом створення нового цифрового та культурного українськомовного продукту для різних вікових категорій та цільових груп.

Збройна агресія держави-окупанта проти України актуалізує питання підготовки фахових кадрів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Зокрема, наявність фахівців такого напрямку дасть змогу ~~не~~будувати ефективну навчально-виховну систему, метою якої є національно-

Динаміка зростання популярності української мови є сталою по закінченню першого етапу реалізації Стратегії. 33 відсотки населення у 2025 році зазначили, що після початку повномасштабного вторгнення стали більше спілкуватися українською мовою. У порівнянні з 71 відсотком опитаних, що вживали українську мову у побуті в 2022 році, за три роки цей показник збільшився до 84 відсотків. Таке зростання зумовлене в першу чергу збільшенням частки українськомовних громадян у південному та східному регіонах України. Такі показники супроводжуються зростанням кількості українського контенту, який споживають українці. 68 відсотків респондентів зазначають, що за період 2024–2025 років почали споживати більше українського контенту та контенту українською мовою.

Зростання суспільного запиту на український контент актуалізує потребу в подальшому масштабуванні та підтримці ініціатив з його створення та популяризації.

Тенденція до ідентифікації себе як громадянина через мову обумовлює нагальність створення цілісного українськомовного простору, зокрема шляхом створення нового цифрового та культурного українськомовного продукту для різних вікових категорій та цільових груп.

Збройна агресія держави-окупанта проти України актуалізує питання **продовження здійснення** підготовки фахових кадрів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Зокрема, **збільшення** кількості фахівців такого напрямку дасть змогу **масштабувати** ефективну навчально-виховну систему, метою якої є

патріотичне, військово-патріотичне виховання та громадянська освіта населення. Існує також потреба у підготовці фахівців, які будуть працювати з цивільним населенням, яке тривалий час проживало на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України (далі - тимчасово окупована територія).

абзаци відсутні

...

відсутність механізму та системних підходів щодо підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності;

...

національно-патріотичне, військово-патріотичне виховання та громадянська освіта населення. Існує також потреба у підготовці фахівців, які будуть працювати з цивільним населенням, яке тривалий час проживало на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України (далі — тимчасово окупована територія).

Протягом першого етапу реалізації цієї Стратегії було розроблено необхідні механізми та підходи, що дозволили створити систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Протягом 2024-2025 років було підготовлено 255 сертифікованих фахівців. Втім, існуючі практики потребують масштабування відповідних програм та підходів відповідно до актуальних потреб держави та українського суспільства.

Окремої уваги потребує підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації фахівців, які зможуть бути залучені до роботи з громадянами України, які перебували в депортації, виїхали за межі України внаслідок збройної агресії Російської Федерації, а також фахівців за напрямом роботи із Захисниками та Захисницями України, яких звільнено з російського полону, ветеранами та ветеранками війни та цивільним населенням, яке стало жертвами російської агресії.

...

недостатнє масштабування механізму та системних підходів щодо підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності;

...

недостатнє масштабування програм підвищення кваліфікації, які б давали змогу закладам освіти, установам, що провадять освітню

відсутність програм підвищення кваліфікації, які б давали змогу закладам освіти, установам, що провадять освітню діяльність, забезпечити підготовку фахівців, орієнтованих на вимоги воєнного стану, перспективи післявоєнної відбудови країни та її європейської інтеграції, здатних пропагувати єдині проукраїнські наративи; необхідність підготовки фахівців, які зможуть бути залучені до процесів реінтеграції населення тимчасово окупованої території. абзаци відсутні В умовах, коли протягом останніх років окупаційні адміністрації держави-окупанта проводять цілеспрямовану політику знищення української національної та громадянської ідентичності, зокрема дітей та молоді, через формальну та неформальну освіту, не повинні бути розроблені заходи та сучасні методи для збереження української національної та громадянської ідентичності. Додатково повинен бути забезпечений сталий зв'язок із населенням, яке проживає на тимчасово окупованій території. абзаци відсутні	діяльність, забезпечити підготовку фахівців, орієнтованих на вимоги воєнного стану, перспективи післявоєнної відбудови країни та її європейської інтеграції, здатних пропагувати єдині проукраїнські наративи; необхідність підготовки фахівців, які зможуть бути залучені до процесів реінтеграції населення тимчасово окупованої території. необхідність підготовки фахівців, які зможуть бути залучені до роботи з громадянами України які перебували в депортації, виїхали за межі України внаслідок збройної агресії Російської Федерації; необхідність підготовки фахівців за напрямом роботи із Захисниками та Захисницями України, яких звільнено з російського полону, ветеранами та ветеранками війни та цивільним населенням, яке стало жертвами російської агресії. В умовах, коли протягом останніх років окупаційні адміністрації держави-окупанта проводять цілеспрямовану політику знищення української національної та громадянської ідентичності, зокрема дітей та молоді, через формальну та неформальну освіту, залишається актуальною потреба в розробленні заходів та сучасних методів для збереження української національної та громадянської ідентичності. Додатково повинен бути забезпечений сталий зв'язок із населенням, яке проживає на тимчасово окупованій території. Від початку повномасштабного вторгнення Україна повернула з російського полону 9446 осіб, з них 457 — цивільних. Дослідження потреб цієї категорії населення підтверджують брак
--	---

Розв'язання зазначених проблем може бути досягнуто шляхом модернізації мережі закладів сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності, зокрема створення єдиної системи закладів з метою координації діяльності у зазначеній сфері, підготовки населення до захисту і оборони України, соціально-психологічної реабілітації військових та цивільного населення, яке потребує психологічного і фізичного відновлення. ... Система російської пропаганди створює та поширює дезінформацію як в Україні, так і в усьому світі, підриваючи довіру до України та викривлюючи сприйняття українців в інших країнах.	кваліфікованих фахівців з роботи з травмою полону, здатних забезпечити комплексний індивідуальний супровід та сприяти повноцінній реінтеграції звільнених осіб, відновленню їхньої ідентичності, активному залученню до участі в демократичних процесах. Згідно з дослідженнями психологічного стану та потреб українців, що виїхали за межі України внаслідок повномасштабного вторгнення, попри доступність мереж зв'язку, громадяни поступово втрачають зв'язок з родичами та громадами в Україні та піддаються активному культурному впливу країн проживання. Розв'язання зазначених проблем може бути досягнуто шляхом модернізації мережі закладів сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності, зокрема створення єдиної системи закладів з метою координації діяльності у зазначеній сфері, підготовки населення до національного спротиву, соціально-психологічної реабілітації військових та цивільного населення, яке потребує психологічного і фізичного відновлення. ... Система російської пропаганди продовжує створювати та поширювати дезінформацію як в Україні, так і в усьому світі, підриваючи довіру до України та викривлюючи сприйняття українців в інших країнах. Російська Федерація здійснює системну та послідовну роботу у напрямі вербування української молоді з метою вчинення диверсій та терактів на контрольованій органами державної влади території України, спрямовану на дестабілізацію суспільно-політичної ситуації в країні, послаблення внутрішньої стійкості держави, суспільної єдності.
--	--

...

У березні 2021 р. агенція «Info Sapiens» провела комплексне дослідження «Індекс медіаграмотності українців». Його результати засвідчили, що медіаграмотність 15 відсотків українців є низькою, у третини (33 відсотки) - нижчою за середню, 44 відсотки аудиторії притаманний вищий за середній рівень медіаграмотності, і лише у 8 відсотків - високий. Цілком передбачуваним є високий рівень медіаграмотності у молоді 18-25 років (у них особливо добре розвинені цифрові компетенції) і низький серед старшої вікової групи 56-65.

абзац відсутній

~~Низький рівень медіаграмотності населення посилює маніпулятивні та інформаційні впливи держави-окупанта, що стало причиною сепаратистських настроїв серед населення в окремих регіонах.~~

~~В умовах такого інформаційного вакууму перебуває і населення з тимчасово окупованої території, яке фактично втрачає можливість~~

...

У березні 2021 р. агенція «Info Sapiens» провела комплексне дослідження «Індекс медіаграмотності українців». Його результати засвідчили, що медіаграмотність 15 відсотків українців є низькою, у третини (33 відсотки) - нижчою за середню, 44 відсотки аудиторії притаманний вищий за середній рівень медіаграмотності, і лише у 8 відсотків - високий. Цілком передбачуваним є високий рівень медіаграмотності у молоді 18-25 років (у них особливо добре розвинені цифрові компетенції) і низький серед старшої вікової групи 56-65.

Дослідження 2025 року демонструє, що загальний індекс медіаграмотності залишився на рівні 2024 року та є вищим за показник 2021 року. В умовах тривалої когнітивної війни, яка супроводжує збройну агресію Російської Федерації, стабільність цього показника свідчить про стійкість українського суспільства до дезінформаційних кампаній та маніпуляцій. Водночас необхідно забезпечити ефективну міжвідомчу координацію за напрямками інформування населення, підвищення рівня критичного мислення та рівня медіаграмотності громадян.

Низький рівень медіаграмотності частини населення в умовах воєнного стану створює умови для посилення маніпулятивних та інформаційних впливів держави-агресора, які здійснюються, зокрема, шляхом підриву репутації України, створення інформаційних провокацій на основі регіональних, етнічних чи мовних особливостей, що загрожує втратою внутрішньої консолідації суспільства.

Населення, яке проживає на тимчасово окупованій території, перебуває в умовах інформаційного вакууму та фактично втрачає можливість реінтегруватися в український інформаційний та

~~реінтегруватися в українське суспільство.~~ Для розв'язання зазначеної проблеми необхідним є розроблення ~~механізму~~ утвердження української національної та громадянської ідентичності у населення, що перебуває на тимчасово окупованій території.

Ураховуючи те, що формування світогляду людини здійснюється в період дошкільного та шкільного віку людини, особливої уваги потребують освітні програми дошкільної, повної загальної середньої та позашкільної освіти, зокрема включення до них питань української національної та громадянської ідентичності. При цьому впровадження освітніх програм сьогодні ускладнено міграційними процесами, втратою кадрового потенціалу, освітньої інфраструктури.

абзаци відсутні

соціокультурний простір. Для розв'язання зазначеної проблеми необхідним є розроблення механізмів підтримки інформаційного зв'язку та утвердження української національної та громадянської ідентичності у населення, що перебуває на тимчасово окупованій території.

Ураховуючи те, що формування світогляду людини здійснюється в дошкільного та шкільного віку людини, особливої уваги потребують програми дошкільної, повної загальної середньої та позашкільної зокрема включення до них питань української національної та громад ідентичності. При цьому впровадження освітніх програм сьогодні ускладнено міграційними процесами, втратою кадрового потенціалу, о інфраструктури.

Особливої уваги потребують громадяни України, зокрема молодь, які повернулися з тимчасово окупованої території України або з території Російської Федерації. Тривала відсутність доступу до українського соціокультурного та освітнього простору, а також перебування під інформаційним тиском держави-агресора ускладнюють процес реінтеграції. З метою подолання наслідків такого впливу виникає потреба у впровадженні дієвих механізмів інституційного супроводу для системної підтримки цих осіб.

Крім цього, одним із головних викликів Війни за Незалежність України є масова міграція громадян. За даними Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, станом на травень 2026 року понад 5,7 млн українців вимушено перебувають за кордоном. Тривале перебування значної кількості громадян поза межами держави створює передумови для послаблення їхнього

... В умовах збройної агресії цілеспрямоване систематичне формування в Україні готовності до національного спротиву, сприяння максимально широкому залученню населення до дій, спрямованих на забезпечення суверенітету і територіальної цілісності держави, є пріоритетом національної безпеки. абзац відсутній У цьому контексті саме вишкільна підготовка може стати системним механізмом формування оборонної свідомості населення. Однією з основних форм військово-патріотичного	зв'язку з Україною та підвищує ймовірність їхньої асиміляції. У зв'язку з цим, продовжує бути актуальною необхідність розвитку ініціатив, спрямованих на збереження ідентичності осіб, що вимушено виїхали за межі держави, забезпечення їхніх національно-культурних потреб та підтримання безперервного зв'язку з Україною, а також продовження розвитку Мережі єдності українців (Unity Network), зокрема Центрів єдності (Unity Hubs) для українців за кордоном, українських шкіл та спеціалізованих українських класів на базі закладів освіти за кордоном та масштабування підтримки громадських організацій, які працюють з українцями за кордоном. ... В умовах збройної агресії цілеспрямоване систематичне формування в Україні готовності до національного спротиву, сприяння максимально широкому залученню населення до дій, спрямованих на забезпечення суверенітету і територіальної цілісності держави, є пріоритетом національної безпеки. У 2025 частка громадян віком від 14 років, готових зі зброєю в руках захищати Україну становила 47 відсотків. У регіональному розрізі найвищий рівень готовності зафіксовано на Заході – 50 відсотків, тоді як найнижча готовність спостерігається на Півдні (41 відсоток) та Сході (44 відсотки). Серед тих, хто зазначає про відсутність такої готовності, для 40 відсотків головною причиною є вік, для 34 відсотків – стан здоров'я. У цьому контексті саме продовжує бути актуальною вишкільна підготовка як системний механізм формування оборонної свідомості населення. Однією з основних форм військово-патріотичного
--	--

виховання є військово-шефська робота. Ефективна системна робота у цьому напрямі сприятиме популяризації та підвищенню престижу військової та спеціальної державної служби, підготовці громадян до національного спротиву, формуванню оборонної свідомості.

Виклики та загрози, що постали перед цивілізованим світом і Україною, необхідність захисту території та суверенітету, протидія тероризму, інформаційній та економічній війні з боку держави-агресора ~~провокують посилення такої проблеми, як відсутність системного характеру військово-патріотичного виховання населення всіх вікових категорій, як наслідок формування системи під впливом деструктивних внутрішніх і зовнішніх факторів, у тому числі держави-агресора.~~

...

Робота з військово-патріотичного виховання повинна проводитися комплексно, спільними зусиллями органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, сил безпеки і оборони України із залученням ветеранів війни, ~~а також~~ закладів освіти, сім'ї, інститутів громадянського суспільства.

~~Системна організація військово-патріотичного виховання повинна враховувати початкову військову підготовку, формування психологічної та фізичної, морально-духовної готовності до служби в Збройних Силах, задоволення потреби підростаючого покоління у постійному вдосконаленні своєї підготовки до захисту України.~~

виховання є військово-шефська робота. Ефективна системна робота у цьому напрямі сприятиме популяризації та підвищенню престижу військової та спеціальної державної служби, підготовці громадян до національного спротиву, формуванню оборонної свідомості.

Виклики та загрози, що постали перед цивілізованим світом і Україною, необхідність захисту території та суверенітету, протидія тероризму, інформаційній та економічній війні з боку держави-агресора **загострюють потребу у системному здійсненні військово-патріотичного виховання населення всіх вікових категорій.**

...

Робота з військово-патріотичного виховання повинна проводитися комплексно, спільними зусиллями органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, сил безпеки і оборони України із залученням ветеранів / **ветеранок війни, а також закладів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, центрів підготовки громадян до національного спротиву, закладів освіти, сім'ї, інститутів громадянського суспільства.**

Системна організація військово-патріотичного виховання має сприяти формуванню у громадян оборонної свідомості, громадянської стійкості, готовності до військової служби та до національного спротиву, усвідомленої мотивації до захисту незалежності та територіальної цілісності України.

Ураховуючи зазначене, ефективним інструментом є реалізація Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), у тому числі за окремими напрямками, з метою здобуття молоддю базових загальновійськових знань, практичних вмінь і навичок із залученням інститутів громадянського суспільства та ветеранів війни.

Реалізація ветеранської політики наскрізно пов'язана з утвердженням української національної та громадянської ідентичності: формування позитивного образу ветеранів війни, розвиток спорту ветеранів війни, формування оборонної свідомості у громадян України, здійснення заходів щодо вшанування пам'яті загиблих ветеранів війни, а також заходів з відзначення на державному рівні дат, пов'язаних із вшануванням ветеранів війни, захистом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, формуванням соборності та державності тощо.

...

Протягом останніх років громадянське суспільство значно прогресувало і швидко відреагувало на запит сьогодення. Так, у звіті за результатами дослідження «Громадянське суспільство України в умовах війни» (грудень 2022 р. - січень 2023 р.) серед актуальних напрямів діяльності інститутів громадянського суспільства найчастіше названі допомога військовим (18 відсотків) та робота з внутрішньо переміщеними особами і українськими біженцями за кордоном (17,3 відсотка), волонтерство - 10,6 відсотка, соціальний захист вразливих груп і допомога постраждалим від збройної агресії - 9,6 відсотка. Тобто спостерігається концентрація зусиль інститутів громадянського суспільства на найбільш злободенних питаннях за рахунок інших напрямів.

Ураховуючи зазначене, ефективним інструментом є реалізація Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), у тому числі за окремими напрямками, з метою здобуття молоддю базових загальновійськових знань, практичних вмінь і навичок із залученням інститутів громадянського суспільства та ветеранів / **ветеранок** війни.

Реалізація ветеранської політики наскрізно пов'язана з утвердженням української національної та громадянської ідентичності: формування позитивного образу ветеранів війни, розвиток спорту ветеранів / **ветеранок** війни, формування оборонної свідомості у громадян України, здійснення заходів щодо вшанування пам'яті загиблих ветеранів / **ветеранок** війни, а також заходів з відзначення на державному рівні дат, пов'язаних із вшануванням ветеранів війни, захистом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, формуванням соборності та державності тощо.

...

Протягом останніх років громадянське суспільство значно прогресувало і швидко відреагувало на запит сьогодення. Так, у звіті за результатами дослідження «Громадянське суспільство України в умовах війни» (грудень 2022 р. - січень 2023 р.) серед актуальних напрямів діяльності інститутів громадянського суспільства найчастіше названі допомога військовим (18 відсотків) та робота з внутрішньо переміщеними особами і українськими біженцями за кордоном (17,3 відсотка), волонтерство - 10,6 відсотка, соціальний захист вразливих груп і допомога постраждалим від збройної агресії - 9,6 відсотка. Тобто спостерігається концентрація зусиль інститутів громадянського суспільства на найбільш злободенних питаннях за рахунок інших напрямів.

абзац відсутній .	У 2025 році волонтерські та громадські організації українці назвали інституціями, яким довіряють найбільше. Частка довіри складає 53 відсотки щодо волонтерських організацій, та 24 відсотки щодо громадських, тоді як довіра до органів державної влади є значно нижчою і становить близько 14–20 відсотків. Критичною є ситуація щодо впізнаваності громадських організацій, діяльність яких спрямована зокрема на утвердження української національної та громадянської ідентичності, усього 6 відсотків респондентів знають про такі організації, 24 відсотки хотіли б бути членом таких об'єднань.
Візія, мета та пріоритетні напрями Стратегії	
... Метою Стратегії є формування та утвердження української національної та громадянської ідентичності у громадян та закордонних українців шляхом національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання, громадянської освіти на основі суспільно-державних (національних) цінностей України. ... Державна політика у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності спрямована на всі верстви населення України, вікові категорії, закордонних українців та враховує інтереси корінних народів і національних меншин (спільнот) України.	... Метою Стратегії є формування та утвердження української національної та громадянської ідентичності у громадян та закордонних українців, громадян України, які покинули своє місце проживання на території України, в тому числі внаслідок або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту та/або тимчасової окупації частини території України та виїхали за кордон шляхом національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання, громадянської освіти на основі суспільно-державних (національних) цінностей України. ... Державна політика у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності спрямована на всі верстви населення України, вікові категорії, закордонних українців, громадян України, які покинули своє місце проживання на території України, в тому числі внаслідок або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту та/або тимчасової окупації частини території України та виїхали за кордон та враховує інтереси корінних народів і національних меншин (спільнот) України.

... формування системи кадрового забезпечення сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності; ...	... розвиток системи кадрового забезпечення сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності; ...
Стратегічні цілі та показники їх досягнення	
Пріоритетний напрям 1. Утвердження української національної та громадянської ідентичності Стратегічна ціль. Утвердження української національної та громадянської ідентичності на основі суспільно-державних (національних) цінностей України, формування оборонної свідомості, громадянської стійкості, соціальної активності та відповідальності в українців. ... залучення військовослужбовців, ветеранів війни до освітньої діяльності з початкової та базової військової підготовки, організації та виконання програм, реалізації проєктів та здійснення заходів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності; ... формування і розвиток критичного мислення та медіаграмотності, вміння практично застосовувати здобуті знання, уміння і навички, запобігання поширенню недостовірної інформації; абзац відсутній	Пріоритетний напрям 1. Утвердження української національної та громадянської ідентичності Стратегічна ціль. Утвердження української національної та громадянської ідентичності на основі суспільно-державних (національних) цінностей України, формування оборонної свідомості, громадянської стійкості, готовності громадян до національного спротиву, соціальної активності та відповідальності в українців. ... залучення військовослужбовців, ветеранів / ветеранок війни до підготовки громадян до національного спротиву, організації та виконання програм, реалізації проєктів та здійснення заходів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності; ... формування і розвиток критичного мислення та медіаграмотності, вміння практично застосовувати здобуті знання, уміння і навички, запобігання поширенню недостовірної інформації; сприяння добровільній участі громадян України, які повернулися з полону держави-агресора, осіб, які були примусово депортовані, та цивільного населення, яке постраждало від збройної агресії, у заходах та проєктах у сфері утвердження української національної

... забезпечення організації науково-дослідної та методичної роботи у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. абзац відсутній ... залучення інститутів громадянського суспільства, фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, ветеранів війни, волонтерів та інших суб'єктів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності до формування та реалізації державної політики у зазначеній сфері; ... залучення інститутів громадянського суспільства до процесів формування єдиного інформаційно-просвітницького простору, в тому числі до створення онлайн-інструментів у напрямі утвердження української національної та громадянської ідентичності. абзац відсутній	та громадянської ідентичності з урахуванням індивідуальних потреб таких осіб; ... забезпечення організації науково-дослідної та методичної роботи у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. підвищення важливості збереження української національної ідентичності серед іноземців та осіб без громадянства (ОБГ) українського етнічного походження як обов'язкової умови отримання статусу закордонного українця та пов'язаних з ним преференцій на безвізовий в'їзд, навчання, роботу та спрощене громадянство. ... залучення інститутів громадянського суспільства, фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, ветеранів / ветеранок війни, волонтерів та інших суб'єктів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності до формування та реалізації державної політики у зазначеній сфері; ... залучення інститутів громадянського суспільства до процесів формування єдиного інформаційно-просвітницького простору, в тому числі до створення онлайн-інструментів у напрямі утвердження української національної та громадянської ідентичності; запровадження відзнак представникам інститутів громадянського суспільства за особливі досягнення у розвитку державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.
--	--

... утворено не менше 25 координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування; абзац відсутній ... підготовка фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності до роботи з населенням, яке проживало на тимчасово окупованій території, та його реінтеграція в соціокультурний простір України; абзац відсутній підготовка фахівців та педагогічних працівників з числа ветеранів війни з подальшим їх залученням до організації та провадження освітньої діяльності, виконання програм, реалізації проектів та	... утворено не менше 25 координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування; утворено координаційні ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при не менше як 90 відсотках місцевих органів виконавчої влади; ... підготовка фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності до роботи з населенням, яке проживало на тимчасово окупованій території, громадянами України, що вимушено перебувають за кордоном, а також Захисниками та Захисницями України, ветеранами війни та особами, що повернулися з полону держави-агресора, та їхньої реінтеграція в соціокультурний простір України; підготовка фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності до роботи зі збереження зв'язку українців, що проживають за межами України, роботи з Захисниками та Захисницями України, зокрема серед тих, які пройшли російський полон, ветеранами та ветеранками війни та цивільним населенням, яке стало жертвами російської агресії; підготовка фахівців та педагогічних працівників з числа ветеранів / ветеранок війни з подальшим їх залученням до організації та провадження освітньої діяльності, виконання програм, реалізації проектів та здійснення заходів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності;
--	--

здійснення заходів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності; удосконалення компетентностей, знань, умінь та навичок фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності шляхом неформальної освіти. абзац відсутній ... сприяння створенню структурних підрозділів з утвердження української національної та громадянської ідентичності в молодіжних, волонтерських центрах, просторах, центрах та інших організаціях і установах, які провадять діяльність у зазначеній сфері;	удосконалення компетентностей, знань, умінь та навичок фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності шляхом неформальної освіти; сприяння розбудові та підтримці діяльності мережі інфраструктурних осередків (зокрема Центрів єдності) за межами України з метою задоволення національно-культурних потреб та підтримання безперервного зв'язку з Україною громадян, які вимушено перебувають за кордоном. ... сприяння створенню структурних підрозділів з утвердження української національної та громадянської ідентичності в молодіжних, волонтерських центрах, просторах, центрах, центрах підготовки громадян до національного спротиву та інших організаціях і установах, які провадять діяльність у зазначеній сфері;
Очікувані результати реалізації Стратегії	
... зростання відсотка населення, яке щороку приймається на військову службу до сил безпеки і сил оборони України та інших утворених відповідно до законів військових формувань; ... зростання кількості закладів сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності, які провадять	... збільшення кількості громадян України, які щороку приймаються в добровільному порядку на військову службу (за контрактом) або на добровільних засадах залучаються до служби (праці за трудовим договором) у силах безпеки і сил оборони України та інших утворених відповідно до законів військових формувань; ... зростання кількості закладів сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності, які провадять активну діяльність та реалізують державну політику у зазначеній сфері, та рівня їх відвідуваності;

активну діяльність та реалізують державну політику у зазначеній сфері, та рівня їх відвідуваності;

абзаци відсутні

запроваджено дієві механізми формування та збереження української національної та громадянської ідентичності серед громадян, які вимушено перебувають за межами України, та розширено мережу відповідних інфраструктурних осередків за кордоном;

запроваджено дієві механізми утвердження та збереження української національної та громадянської ідентичності у громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території або повернулися звідти.

В. о. начальника управління утвердження української національної та громадянської ідентичності
Міністерства молоді та спорту України

Наталія ГОНТАРЕНКО